

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu**

Opole, dnia 29 marca 2010 r.

**Pani
Dorota Majewska
Dyrektor Publicznej Szkoły
Podstawowej Nr 1 im. Stefana
Żeromskiego
w Brzegu**

LOP-410-17-08/2009
P/09/074

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu przeprowadziła w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1 w Brzegu², kontrolę realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. *o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym*³ w latach 2007–2010 (do 15 marca 2010 r.).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokóle kontroli podpisanym w dniu 20 marca 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ust. 1 i 2 ustawy o NIK przekazuje Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia skontrolowaną działalność, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm. zwaną dalej ustawa o NIK

² zwanej dalej Szkołą

³ Dz. U. Nr 17, poz. 141 ze zm.

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące ustalenia kontroli i wynikające z nich oceny częściowe.

1. NIK pozytywnie ocenia przyjęte w Szkole warunki i organizację kształcenia uczniów mniejszości romskiej.

Formułując ocenę pozytywną NIK uwzględniła w szczególności: poprawność uregulowań statutowych, zorganizowanie zajęć wyrównawczych uwzględniających potrzeby uczniów mniejszości romskiej, zatrudnienie nauczyciela wspomagającego edukację romską, wykorzystanie środków z *Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce*, organizowanie przedsięwzięć pozalekcyjnych mających na celu integrację społeczności uczniowskiej oraz współdziałanie Szkoły z instytucjami wspierającymi edukację uczniów.

Statut Szkoły (przyjęty uchwałą Rady Pedagogicznej⁴ z dnia 28 sierpnia 2009 r.) posiadał uregulowania gwarantujące uczniom mniejszości romskiej prawo do różnorodnych form wspierania ich rozwoju (zajęcia wyrównawcze i korekcyjno-kompensacyjne), do podtrzymywania ich własnej tożsamości etnicznej oraz prawo do jak najlepszych warunków rozwoju intelektualnego i osobowego. Zapisy statutu odpowiadały w tym zakresie wymogom określonym w § 1 ust. 1 pkt 5 i § 2 ust. 3 załącznika nr 3 do rozporządzenia z dnia 21 maja 2001 r.⁵ Ministra Edukacji Narodowej w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół oraz § 1 ust. 1 rozporządzenia z dnia 14 listopada 2007 r.⁶ Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym. Szkoła w Brzegu kształciła w latach szkolnych 2007/08 do 2009/10 odpowiednio 12 uczniów mniejszości romskiej (3,5% ogółu uczniów), 13 (4,3%) oraz 13 (4,7%).

2. W ocenie NIK Szkoła prawidłowo organizowała dodatkowe zajęcia wspomagające edukację uczniów, w tym uczniów mniejszości romskiej.

Środki subwencji oświatowej w okresie objętym kontrolą – zwiększone odpowiednio o 45 176,85 zł (tj. 3,1% subwencji ogółem), 68 462,28 zł (4,4%), 82 766,45 zł (5,4%) zostały zgodnie z przeznaczeniem wykorzystane na zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, w tym na

⁴ Uchwała 2/2009/2010 z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie nadania statutu Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1 w Brzegu.

⁵ Dz. U. Nr 61, poz. 624, ze zm.

⁶ Dz. U. Nr 214, poz. 1579 ze zm.

zajęcia z języka polskiego i matematyki, korekcyjno-kompensacyjne oraz zajęcia logopedyczne.

W latach szkolnych 2007/08 do 2009/10 w klasach I-III, w których uczyło się 10 uczniów romskich prowadzone były zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, odpowiednio: 7 godz., 6 i 1 godz./tygodniowo, a w klasach IV-VI: 4 i 3 godz./tygodniowo. Ponadto w ww. okresie, dla uczniów klas od I-III prowadzono zajęcia korekcyjno-kompensacyjne odpowiednio w ilości: 6 godz., 3 i 2 godz./tygodniowo, a w klasach IV-VI: 4 godz., 2 i 2 godz./tygodniowo. W zajęciach tych brali udział wszyscy uczniowie pochodzenia romskiego. Oprócz ww. zajęć w roku szkolnym 2008/2009 Burmistrz Miasta Brzeg dodatkowo przyznał środki finansowe na zajęcia rewalidacyjne dla 2 uczniów romskich po 2 godz./tygodniowo, a także 2 godz./tygodniowo na zajęcia nauczania indywidualnego 1 ucznia romskiego.

NIK pozytywnie ocenia, wykonywanie przez Szkołę zadań na rzecz uczniów romskich w ramach *Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce*. W latach 2008 i 2009 na zakup podręczników i przyborów szkolnych dla dzieci wydatkowano odpowiednio: 4 385,00 zł i 3 623,80 zł, a także na pokrycie kosztów ubezpieczenia NW w kwotach: 450,00 zł i 585,00 zł.

Szkoła prawidłowo organizowała działania na rzecz integracji mniejszości dzieci romskich ze społecznością Szkoły. Ze środków uzyskanych dodatkowo od organu prowadzącego (Urzędu Miasta Brzegu) w latach 2007–2009, w kwocie odpowiednio 68 419,71 zł (4,7%), 141 256,27 zł (9,1%) oraz 91 590,87 zł (6,0%), dofinansowano m.in. *zieloną szkołę* zorganizowaną w 2007 r. w Zakopanem i Białym Dunajcu (11 400 zł), w 2008 r. w Dąbkach i Białym Dunajcu oraz zimowiska w Marianówce (17 400 zł), a w 2009 r. kolonii letnich w Łukęcinie i *zieloną szkołę* w Karpaczu, Koniakowie i Sarbinowie (35 065 zł). W imprezach tych uczestniczyli uczniowie mniejszości romskiej, co w ocenie NIK przyczyniało się do wzajemnej integracji dzieci polskich i romskich.

Stwierdzono także, iż w 2007 r. Szkoła z ww. Urzędu Miasta uzyskała dofinansowanie w wysokości 20 000 zł w ramach programu wyrównania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży udzielone na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 kwietnia 2007 r.⁷ w sprawie szczegółowych warunków dofinansowania programów wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży w 2007 r., warunków, jakie muszą spełnić te programy, podmiotów dokonujących oceny programów oraz sposobu i trybu wyboru programów, których zostanie udzielone dofinansowanie. W trakcie realizacji wspomnianego programu,

⁷ Dz. U. z 2007 r. Nr 86, poz. 575

w którym brało udział 200 uczniów - w tym uczniowie romscy - dzieci odbywały zajęcia kół teatralnych oraz wyjeżdżały na przedstawienia do teatrów w Opolu i Wrocławiu, co przyczyniło się do nawiązania bliższych relacji pomiędzy sobą. W latach 2007-2009 pogłębianiu wzajemnych więzi koleżeńskich między uczniami polskimi i romskimi służyło organizowanie wspólnych wycieczek szkolnych zorganizowanych odpowiednio w liczbie: 6 (dla 146 uczniów), 3 (dla 112 uczniów) oraz 5 (dla 172 osób).

3. W ocenie NIK Szkoła prawidłowo organizowała współpracę z organizacjami i instytucjami oświaty oraz wychowania działającymi na rzecz uczących się dzieci, w tym dzieci romskich do których należały m.in.: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Brzegu w zakresie badań logopedycznych, wydawania orzeczeń co do indywidualnego nauczania i potrzeby kształcenia specjalnego oraz Powiatowy Urząd Pracy, dzięki któremu Szkoła zatrudniała m.in. jednego nauczyciela wspomagającego do nauki dzieci romskich języka polskiego. Z pomocy nauczyciela wspomagającego korzystało sześć osób dzieci. W 2005 r. Szkoła nawiązała kontakt z Małopolskim Towarzystwem Oświatowym *Pierwszy krok* w Nowym Sączu, czego efektem było otrzymanie przez dzieci romskie bezpłatnych podręczników szkolnych.

4. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły braku zatrudnienia w latach szkolnych 2007/2008 i 2008/2009 asystenta edukacji romskiej oraz warunków zatrudnienia osoby na tym stanowisku w roku szkolnym 2009/2010 oraz braku nawiązania współpracy Szkoły z organizacjami mniejszości romskiej.

Stwierdzono, że dopiero od roku szkolnego 2009/2010 organ założycielski (Urząd Miasta Brzeg) w porozumieniu z Panią Dyrektorem podjął decyzję o zaangażowaniu osoby na stanowisku asystenta edukacji romskiej. W ocenie NIK, nawiązanie stosunku pracy z tym pracownikiem – w ograniczonym wymiarze czasu pracy (7/8 etatu) oraz zatrudnienie na czas określony jedynie na czas zajęć szkolnych - nie gwarantowały możliwości pełnej realizacji obowiązków przez pracownika z pełnym zaangażowaniem i były sprzeczne z ideą utworzenia tego stanowiska jako koniecznego do udzielania wszechstronnej pomocy uczniom romskim w kontaktach ze środowiskiem szkoły. Stanowisko to powołane było m.in. w celu budowania wśród uczniów romskich pozytywnego obrazu szkoły, przedstawiania im korzyści płynących z wykształcenia, ciągłego współdziałania z rodzicami uczniów romskich, a także pośredniczenia między szkołą a rodzicami w sytuacjach konfliktowych. Dodać należy, iż środki zwiększonej subwencji oświatowej były przeznaczone m.in. na zatrudnienie asystenta edukacji romskiej w ciągu całego roku szkolnego.

4.2 Szkoła nie współpracowała z organizacjami mniejszości romskiej, do czego w przypadku nauczania dzieci mniejszości narodowej lub etnicznej zobowiązuje § 10 ww. rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 listopada 2007 r. W ocenie NIK brak nawiązania takiej współpracy utrudniał nawiązywanie kontaktów z rodzicami dzieci romskich, w tym włączanie ich w codzienną edukację ich dzieci.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o podjęcie działań dotyczących:

- 1. zatrudnienia asystenta edukacji romskiej w pełnym wymiarze czasu pracy,**
- 2. nawiązania współpracy z organizacją mniejszości romskiej w celu pogłębienia kontaktów z rodzicami dzieci romskich.**

Na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust.1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Opolu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w niniejszym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji Odwoławczej NIK.